7
8350

POMPEYUS GENER

El patró Pere March

Drama en un acte

15

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

http://archive.org/details/elpatrperemarchd22115gene

El patró Pere March

POMPEYUS GENER

El patró Pere March

Drama en un acte

Aquesta obra es propietat del seu autor y ningú sense el seu permís podrà representarla, traduirla ni reimprimirla.

La «Sociedad de Autores Españoles» es la encarregada de cobrar els drets de representació.

Queda fét el dipòsit que la lley senyala.

BARTOMEU BAXARÍAS
IMPRESSOR : : P. Mercader, 10
BARCELONA : : : : : 1910

PERSONATGES

Pere March	58 anys
Mateu. Excalafat y constructor de barcos.	55 »
Jordi. Fill del patró Pere March, y fillastre del Mateu	25 »
Jaume, calafat vell	56 »
Pep, Fadrí calafat	28 »
Quim, Fadrí calafat.	20 »
Pepa, viuda del patró Pere March. . . y Dòna en segones nupcies, de'n Mateu.	45 »
Roseta, filla de aquesta y de'n Mateu . .	8 »

Un empleat de la vigilancia del port.
El Metje de la Sanitat.
Dos criades.
Calafats, mariners, noyes, &.

L'acció passa en un poble de la costa catalana de la provincia de Barcelona a últims del sigle XIX. El día de Sant Pere pescado cap al tart.

ACTE ÚNICH

El Teatre representa una gran estancia, a peu plà, d'una casa de Marina, prop de l'aygua, adjunta a un taller de construccions y reparacions de barcos de vela. Les parets blanques, estaràn adornades amb mapes, planos de construccions marítimes, cuadros de barcos, la Rosa de'ls vents. Una gran portalada al fons y al centre, deixàràn veure el mar y la platja ab una llanxa atracada, Ancores, feixos de cordes, etc., etc. En la sala hi haurà en un cantò arreconat un banch de fusté, eines de trevall, un manat de rems y una àncora petita amb cordes. A la paret de la dreta el retrat del patró Pere March quan era jove, afeitat y guapo. El march tindrà una glasa negra al voltant.

Al altre banda una capella guarnida ab damassos, feta amb llistons, uns fioreros y uns candelabros o palmatories de llauna amb ciris. Hi haurá un Sant Pere d'escultura amb les claus. Sota del doselet de la capella, xarxes penjades amb trofeus de pesca.

Al mitj de la estancia una taula gran amb estoballes blanques. Cadires, un canapé y altrès mobles prop de les parets.

612982

Es a posta de sol. El cel se presenta roigench, amb alguns núvols petits al fons, lluny. Al alsarse el teló, devant del portal mariners, calafats y minyones ballen una alegre sardana, a la platja, vora'l mar.

ESCENA I

La música tocarà una sardana. En Jaume al portal, parlant amb els que ballen la sardana a fora.

Jaume. Mira la Leyeta que bé la punteja... Apa! .. Quim!... ya cal que t'hi miris. . per ferho taut bé com ella. . Y amb quin garbo la volta en Pep y la Tuves... y'l noy Marianel-lo... això es ballà... *(Para la música y'ls minyons y minyones se despedeixen, entrant a dins tots els de la casa, Quim, Pep, y criades. Un cop tots dins, en Pep y en Quim porten una escala; en Pep s'enfila a clavar uns llistons a la capella. En Quim aguanta l' escala, y en Jaume s'ho mira, tot fumant la pipa).* Mira Pep, fesho ben fort això, perque aquet Sant Pere de l'gremi es més feixuch que si fos de plom. Mal rayo! Y... si bufa'l vent de—llevant y fá moure les fustetes—tot se n'anirà a ca'n Pistraus.—Sant Pere y les cortinetes. *(Pep clava puntes).* Bueno, aixís, ben reforsat. Ara agafau amb les mans, y vejes si trontolla.

En Pepet ho fà.

Pep. No tingueu por, que caigui pas, ara.

Jaume. Bueno... Quim!

Quim. Que voleu?

Jaume. Pòrtem aquella barretina nova,

d'assobre del banch. *(El calafat li poata)*. Dom! (*Se la mira*). Què es maca! Sembla una rosella d'aquelles més refistolades. Per en Peret. *(La dona a n'en Pep, encara dalt de la escala, acabant d'arreglar l'altaret, fins que acabi en Jaume la seva relació)*, Té, pòsali.

Pep. Y ara! Y perquè li voleu posar barretina? Que era català Sant Pere?

Jaume. Y pescador; hi té dret a portarne; y avuy que es la seva diada, barretina nova! Oh! y que es d'Olot, y costa vuit pessetas; es de les millors, tota feta de punt de mitja y ben batanada. Y ara preguntes si era català Sant Pere? Que no sabs que quant anaven de camí pe'l mon amb Nostre Senyor sempre parlaven en català? Mira, potser tú no sabs de que es calvo Sant Pere?

En això Pep posa la barretina a istil de frigi a Sant Pere.

Pep. De vell?

Jaume. Donchs no! Sant Pere, anant pe'l mon amb Jesus, perque eren els méa amichs, tant, que ell li va dar les claus del cel; donchs anant pe'l mon, vàren arribar a Tarragona.

Pep. *(Tot estranyat)*. A Tarragona?

Jaume. Sí, home, a Tarragoua. Y era en aquell temps en que els soldats romans tallaven el bacallà y'l gobernador era en Pons Pilat; rès! una colla de brètols, que no creyen en Nostre Senyor, y que malmetíen als pobres cristians. Donchs bé, passant per sota d'un cuartel, a la matinrda, un capità manaya tot malcarat, desd'una finestra m' els hi venta tota una vacinada a sobre qu'al pobre Perico, me'l va agafar de plé a plé al cap; y d'això ve qu'es va quedar calvo. Nos-

tre Senyor que s'havía quedat en derrera fent oració, al vèurel venir furiós, li va dir: «Y donchs, Peret, ¿que t'ha passat?—Ay! Senyor! qu'un poca vergonya de Manaya m'ha tirat una gibrellada a sobre. Aquets murris de soldats romans! Vull malehirlos a tots.—Home perdònals.—Si! perdoneulos y vos crucificaràn!—Donchs, *nada!* digues que vols ferlos.» Que com son tots una colla d'eretjes els condepneu per càstich a tenir que anar sempre devant de la pofessó ben a poch a poch amb una música trista, acompanyats de xicots amb atxes, tot fent saltirionets y picant amb les llanses, perque tothom els veigi—«Concedit»—Després que totes les eynes de fer mal que porten, llanses, destrals, amb els cascos, escuts y demés, s'els hi tornin de cartró o de fusta—concedit—y qu'aquet bandarra de Manaya que m'ha fet calvo, tingui que anar al mitj, tot sol per més vergonya, amb parruca y barba pustissa, tot aixamplat, amb una barra de cortina al coll, tot fent un pas endevant y un altre en derrera, portanthi una bandera amb unes lletres que diguin: «*Suldat*, Pollós, Curnit y Ronyós», y tot tal dit tal fet, aixís s'ha complert, al peu de la lletra.

Pep. Y perquè's fá aquí aquesta festa? Nosaltres som fusters de barcos, però no som pas pescadors.

Jaume. Ja veuràs: cada any la Pepa fa que fem aquesta festa, aquesta diada, pel difunt Pere March, que al cel sigal

Pep. Diu qu'era un galant home.

Jaume. Que si ho era? Que no hi havía un patró ni més espabilat ni més valent ni més bó, en tota la costa! Aixís com molts brètols que avuy passen per persones hon-

rades, es feyen richs fent el tràfech de negres, ell, *nada!* may va volguer anarhi. Oh! que n'hi donaven d'unses!

Pep. Y donchs, que va anar a ferhi a Amèrica?

Quim. Home! com que diu qu'ell era federal, quant va caure la República... sabs?

Jaume. Jo us ho contaré. Tot van ser males volenses. Ell era federal de'ls més acèrrims, y'l minyó més guapo y més bon mosso de tot el poble. Y's va casar ab la Pepa... Que n'era de maca! Encare ho es pera això! però aleshores... ¡si l'haguessiu vista!... *Nada!* que tots volien casarshi... Però ella rès! tot va se ell, y com qu'allavores va sé quan va caure la República; algú de'ls que l'havíen festejada a la Pepa, per celos, va acusar al Pere March de que conspiraba en contra del Rey y que tenía amagats canons per la costa; y, a la cuenta, li van amagar un canonot vell a l'arena de la platja aquí darrera, y van avisar a n'en Ferlandes, qu'era un sargento de carrabiners, més dolent que la tinya; y una nit van venir a agafarlo. Però jo, que vaig saberho, 'l vaig fer embarcar y ens en vàrem anar allà en sent fosch ab la barca, cap a Barcelona.

Pep. Y no us vàren agafar en arrivant?

Jaume. Ca! Ens vàrem amagar a la Barceloneta, y com en Pere era tan bon xicot que tothom l'estimava, el mateix Comandant de Marina va fer la vista grossa y va fer dirli que se'n anés d'Espanya un quant temps y que tot s'arreglaria.

Quim. Ja es d'esser bon home!

Jaume. Aleshores es quant ens en vam anar a Amèrica. Ah! la Pepa va baixar a des-

pedirnos, amb el noy—que—pobret! no tenía més que un any! Si l'haguessis vist ell com plorava! com una criatura! Y jo vaig dirli: «Batua al mon! Home! els homes tenen de fer el cor fort. Ja tornarem y la veuràs!» Y en Mateu que també va baixar y era'l seu millor amich, li va dir: «Mira, per la familia no pateixis. Jo'm guanyo molt molt bé la vida y no'ls hi faltarà pas rès! t'ho juro Pere! Y del noy jo me n'encarrego fins que tu tornis, y... *nada*! Ja'ns escriuràs y t'escriurem a cada correu.» Y abrassantnos a tots'm va dir: «Vina Jaume... Tu amb mi!» Y jo y ell, que plorava com una madalena, ens várem ficar al vapor, y cap a Buenos Aires!...

Pep. Caram! Si que va esser un cop fort!

Jaume. Que si ho va serho?

Quim. Y de prés?

Jaume. Rès, que quan vàrem esser a Buenos Aires, ni ell va tenir barco que maná ni jo feyna del ofici. Y várem trovar allí al capitá Roca de Calella, que'ns va dir que se n'anava contractat a Chile com Jefe de la escuadra y Comandant del navío acorassat *Wascar* perque teuíen guerra amb el Perú. Y li vadir: «Mira. noy, si vols venir amb mí serás el meu segon a bordo y si's guanya't faràn comandant de navío y tindràs tant cacau com vulguis.» Y a mi'm va dir que sería quefe del taller del Arsenal, y... ¿que dimoni habíem de fer? Qu'ens en hi vam anar.

Quim. Ben fet. Jo també hi hauría anat.

Jaume. Donchs no! Mal rellamp de viternl allí hi va morí'l pobre Pere amb el capità Roca y tots els del barco; qu'antes d'entregarse, van pegar foch a la *Santa Bárbara*,

y... patapúm! Reira de bet, quin espatech! Semblava que al infern s'haguessin esbotzat trenta calderes, ventant els trossos fins a les estrelles! Si'l terratrèmol se va sentí fins de ferra estant...

Pep. Y van morí tots?

Jaume. Tots! tots el qu'eren a bordo!

Pep. Y després?

Jaume. Després... mira... com que ja es va acabar la guerra, no'ns va quedar pas altre recurs que anansen; aixó sí! bons certificats de treball y algunas unsas. Y m'en vaig anar a Panamà, que no'm va agradar gens y a Guatemala, que tampoch, y a Guatapeor... y a Mèjich... y al Estats humits, y allí... mal llamp se'ls emporti! ni'ls entenía! y tot eran sextas, y fins vaig tenir que ficarme en una qu'era una sexta de borrachos que tot ho volíen matar y no mataven rès... es a dir rès... rès més que botelles de Ginebra... Y vetaquí que vaig trovar un antich company que manava un bergantí que feya rumbo cap a Barcelona, y vaig dir: Què tanta Amèlica del Such y què tants Estats humits! Ja'n tinch prou d'humitat... y de gent que parlen en castellà, y encara malament, y un inglès espatllat, y jo que m'n torno a casa. Y mira, amb els quatre quartets que'm quedan, y la mica que treballo... aixís un hom va passant.

El Mateu y la Pepa surten de dins.

Mateu. Ja està la capella? Oy! míratel què maco qu'està Sant Pere! Pepa! noyas!

Pepa y luego dues criades y la Rosa.

Porteu els floreros, y apa! cap a parar taula!

Surten posant el floreros al Sant, ciris als candeleros. Els calafats encenen la pipa y parlen baix. La Pepa se entorna y's queden les noyes parant la la taula.

Roseta. Papa pújamhi, que li vuy posà una fò.

En Mateu agafa la noya y la issa fins al nivell de la capella.

Mateu. Té, filla meva, pòsali. Ara fesli un petó.

La noya li posa la fló a la mà en que du las claus, y fa un petó al Sant. En Mateu se l'emporta.

Ara vina.

Pepa. *(A las noyas).* Vosaltres pareu la taula y arregleuho tot, que jo me'n torno a la cuyna.

En Jordi entra ab papers.

Jordi. Bonas tardes.

Jaume. Ola, noy! Ja casi pots dir bona nit, perque'l sol ja s'ha post. Ja has arribat? Ja ns creyem que no vindrías.

Jordi. Pel sant del pare? la festa més sagrada que hi ha per mí sobre la terra? Encara que hagués tinguu de vení a peu descals, ó nadant!

Jaume. Bé, no t'enfadis... Això es un dir... Y què portes? a veure qué portes?

Jordi. Els planos de l'*yot* que hem de construir per aquell senyor de Cette qu'era a Barcelona. Y que li han agradat molt! Tindrà una caldera de vapor... que... vamos...

que portarà una marxa més ràpida qu'un *destroyer* y sempre plà com la mà.

Jaume. Burrango! Donch digas que no serà un Yot... si no un Yot toch! Y quí farà la caldera y tota la part de la ferramenta?

Jordi. *La Maquinista Terrestre y Marítima.* Ja he parlat ab el director... *(Mirant l'altar).* Vaja! Bravo! Veig que encara vos recordeu del pobre del meu pare! Vos en estich agrahit... Y la mare?

Jaume. Es a dins, fent els pollastres a la cassola y l'arrós amb peix. *(Ll Jordi entra a dins).* Quin xicot! Es lo mateix que son parò amb tots els amaniments de l instrucció y de la encivilisació moderna que li ha donat el seu padrastre.

Entra per la porta, tot a poch a poch, un home vestit pobrement, però correcte. Barba grisa, casi blanca. Aire de marino, que vé de país extranger. Es el patró Pere March, a quí ningú ja coneix.

Pere March. Deu vos guart.

Jaume. Y a vos també! Què voliau, bon home?

Pere March. No sería aquesta la casa del patró Pere March.

Jaume. La mateixa. Pero ara, com ell va morir, la Pepa's va tornar a casar ab en Mateu al cap de deu anys. Y ara es d'en Mateu y del fill d'en Pere March.

Al Pere March li dona un roment de cap que ha de apoyarse en un banch.

Pere March. Dispenseu que m'assenti.

Jaume. Què teniu, bon home? Que no vos troveu bé? Voleu un xich de ví ranci?

Pere March. No! gracies .. Es la fatiga del viatje... Donchs diheu que la Pepa, al cap de deu anys s'va tornar a casar... y ab quí heu dit?

Jaume. Sí, amb en Mateu. Ell no ho volía; però el senyor rector, mosen Mariano, que era un sant home, va dir, veyent que'n Mateu cuidaba tant bé al noy y que'ls daba tot lo que tenían de menester, els va dir: Y què feu? Caseuvca. En Pere, que Deu lo tinga al cel, ja fa deu anys que va morir a la voladura del *Wascar*. Ell que ho deu veure tot desde el cel, crech que no ho trobarà pas gens malament... Y tal dit, tal fet. Els va casar. Oh! y que va esser un casament molt serio; tothom hi anava de negre, y la Pepa tota vestida de dol. Y en el dinar, no's va parlar pas més que de'n Pere March, y tots ploravem.

Pere March. Y diheu que'n Mateu... cuida bé'l noy?

Jaume. Si'l cuida bé? Que li ha donat tots els estudis, que n'ha fet un inginyé naval d'allò més enllustrat. Que fins el va enviar a apendre de fer barcos a Inglaterra. Y que en fa que van més rebents que un rayo, mal llamp! Fins en va fer un que va guanyar el primer premi a Nissa. Y sempre li diu: «Apren del teu pare. Primer morir que fer una mala cosa o un paper ridícol».

Pere March. Ah!

Conmogut, plora. Surt la Roseta que porta un ram.

Roseta. Diu la mama que'l poseu sobre la taula. *(Un minyó li pren y li posa)*. Y diu

que comenseu a portar llenya y fustes pel foch, a la platja.

Els calafats uns entren a dintre y surten amb feixos de llenya, altres agafen fustes dels recons y les porten fora.

Pere March. Y aquesta nena?

Jaume. Ay! Es la filla de la Pepa y de'n Mateu, que la varen tenir al cap de dos anys de esser casats.

Pere March. Ah! *(Se la mira y plora).* Es maca com sa mare!

Jaume. Què l'havíau coneguda?

Pere March. Si l'havía coneguda?

Ab tó de recort amarch.

Jaume. Y a n'ell? A n'en Pere?

Pere March. Era molt amich meu. A Amèririca, a Chile, jo era del seu barco.

Jaume. D'aquell que's va enfonzar? No seríau pas el capità Roca? Encara que aquell va morir ab tots els altres.

Pere Marc. No, no soch el capità Roca... peró... era un de'ls seus amichs. Y cregueu que tots no varen pas morir aquell día; la prova que jo, que hi anaba amb ells... ara soch aquí.

Jaume. Y cóm se vau salvar?

Pere March. Estaba en una de las gabias, y al veure que'ls enemichs daban l'abordatge y que el capità anava a pegar foch a la *Santa Bàrbara*, me vaig tirar al mar, y apenas caigut al aigua va estallar el navío! jo vaig quedar plé de contusions y sense sentits. Cuan vaig tornar a la vida'm vaig trovar en poder dels peruans que'm curaven. Me van tractar bastant bé; peró vaig quedar presoner fins al acabament de la guerra

Després me'n vaig anar cap a altres paisos, que fora molt llarch contausho. Als uns m'hi guanyaba la vida escassament... als altres passa fatigas... Al Africa vaig caurer presoner d'una tribu de negres... Allí he estat molt temps malalt, fins que un metje inglés d'una expedició, em va curar. Y per fi vaig passar a Canaries, y d'allí vinch ara. Y al arrivar y dirigirme al meu poble, he pensat: Antes te detindrás y veurás a Can Pere March com están, què hi ha passat després de tant temps.

Van passant noys amb feixos de llenya que apiloten a la platja Els Calafats hi porten més fustes.

Jaume. (*Mirant cap a fora*). Em sembla que no'l podreu pas encendre aquest foch noys!

Pep. (*Desde fora*) Y ¿per qué?

Jaume. Mira'l cel. No has vist aquella posta de sol, que semblava que'l cel estés tot enrabiat? Donchs alló *resigna* pluja. Mira quina negró que puja per la part de llevant. Créch que aquest vespre no ballareu pas!

Pep. Oh! y jo que volía voltar un altra sardana amb la Tuyetas!

Fà un llampech.

Jaume. Té, ves que't deya! mira la tempestat a sobre.

Girantse cap a'n Pere March.

Bon home, em sembla que fariau millor de quedarvos aqui per aquesta nit; que de continúa el camí fins a casa vostra, arribaréu fet una sopa. ¿Sou de molt lluny?

Pere March. No. Amb una hora y mitja o dugues de caminà, com jo camino, ja hi hauré arribat.

Jaume. No vos en aneu, quedeuvos que avuy es Sant Pere, y aqui tot se vessa. Ens fareu un gran favor; sopareu amb nosaltres y després, demà serà un altre día

En això surt en Jordi.

¿Veritat noy? Jo deya a n'aquest bon home, que es un mariné de aquí la costa, que vé de lluny .. com coneixía el teu pare s'ha aturat aquí a preguntar per vosaltres tot fent vía... y jo li deya que's quedés aquesta nit aquí.

Jordi. (*Amb emoció*). ¿Vos coneixíau al meu pare? Quedeuvos amb nosaltres, no una nit, sino tot el temps que volgueu. Ens contareu coses seves.

Pere March. (*Miranse al noy amb amor*). Ay, noy! Si fora el meu més gran plaher d'estarme aqui amb vosaltres... però no puch. A casa m'esperan. ¿Y qué tal te tracta'l padrastre, en Mateu?

Jordi. Com si fós fill seu, y encara més! M'ha dat carrera, ni ha fet enginyé naval y m'ha montat un de'ls primers tallers de construcció d'embarcacions lleugeres.— Però ¿quant và ésser que vareu veurer al pare per l'última vegada?

Pere March. A bordo del *Wascar*, minuts avans de la voladura. Jo anava amb ell, y m'vaig salvà per miracle. Els demés van morí tots com uns héroes!

Jordi. Pobre pare meu!

Pere March. No ploris, noy!... Veus?... també'm fas plorà a mi. Y això que jo no ploro may... ¿Y... la Pepa? y en Mateu? Voldría véurels avans de anarmen.

Jordi. No vos aneu, ¡¡Mare!!

Cridant. Surt Pepa en Mateu després.

Pepa. ¿Qué hi ha noy?

Jordi. Veniu, que hi ha un home que vé de lluny y que diu que era un antich company del pare, tant, que fins anava en el mateix barco en que ell va morí, el pobra!

Pere March. *(Al veure Pepa s'alegra).* Pepa! Qué tal? Ay! que be vos conserveu!

Pepa. Que'm coneixiau?

Pere March. Si vos conech? No n'he ballades poques de sardanes y de danses amb vos quan erau fadrina!

Pepa. *(Tota admirada).* Ay! que veniau per la festa majó?

Pere March. Si... era amich del Pere March... y venía... Com que tots dos eram del Comité de'ls navegants.

La Pepa se'l mira.

Jo no soch d'aquí encar que soch de la costa, però hi venía de tant en tant. Y en Mateu? Diu que vos hi haveu casat?

Pepa. *(Baixant la vista com avergonyida).* Sí. Ha estat tant bo pel noy...! y després... Mossen Mariano, l'altre rector, que ja es mort, Deu l'hagi perdonat! s'hi và empenyá tant...

Pere. *(Refleniu y trist).* Bé.., si... ja ho veig. —Y en Mateu? que vos estimava ja en vida de'n Pere March?

Pepa. Ah! no! Això no! El carinyo va vení molt després. Al principi va ésser de la part d'ell, que's tant bó, afecció y solicitut per el fill del seu amich, y gratitut pel difunt de qui havía rebut favors. Aixís, em deya sempre: Pepa, vos sou la viuda del meu millor amich, y no vull que us falti pas rès, ni a vos ni al vostre fill. Jo n'hi estaba agrahida, y

la veritat, el carinyo no ha vingut sinó fins després de casats.

Ab vehemencia.

Però l'amor que jo vaig tenir per en Pere March, l'amor de dòna enamorada, això va morir amb ell! May més!

Plora.

Pere March. ¿Es a dir... que... l'estimaveu?

Pepa. Ab tota la meva ànima! y encara me l'estimo igualment y'm sembla que sigui viu, o que la seva sombra estígui aquí present. La prova es que cada any, aquesta diada, celebro el seu sant aquí com si ell hi fós.

Pere March. *(Li escapen les llagrimes y li pren la má ab afecció).* Pobre Pepa! Sou una gran dòna! ¡Noy!

Cridant a ne'n Jordi que ha encés una pipa ab en Jaume y mirant a fora com guarnéixen el munt de llenya.

Jordi. Qué mana?

Pere March. Ja l'estimas ben bé a la teva mare?

Jordi. Com al meu pare, el difunt patró Pere, qu'al cel siga!

Pere March. Bon minyó! Jo't desitjo bona sort sobre la terra y que Deu t'ho premii.

En això fa un llampech sona un tró llarch y en Jaume s'acosta.

Jaume. Sembla qu'arrosseguin per allí dalt les caixes de la

Senyalant al cel.

nuvía, plenas de nous corcades! ¡Llampus! Y quina nit!

Dirigintse a Sant Pere.

Y donchs, Perico, ¿que no vols que't fem la festa?

Fá un altre llampech seguit d'un tró, com s'hi hagués caigut un llamp.

Ja s'han esquerdat totes les persianes del Cel! ¡Quina nit! Sant March, Santa Creu!

Mateu. *(Que ha sortit y s'ha anat acostant).* Calla xímple! que jo crech que tú'l crides el mal temps.

Pepa. *(Presentant a Pere March).* Mira Mateu, aquest bon home, qu'ha arrivat de molt lluny, es un dels mariners que's trobaven en el combat naval en que va morir en Pere.

Mateu. *(Ab tristesa).* ¡Pobre Pere!

Pepa. Y era un gran amich seu.

Mateu. Bon home, aquí es a casa vostre. Pepa, arreglali a dalt el cuarto y arcova de darrera.

Pere March. Gracias, peró soch de... més amunt, y'm tarda l'arrivar a casa.

Mateu. Ja hi anireu demá o després, o quant vulgueu,

Les minyones han ja servit la taula.

Vamus, senteuvos, si, senteuvos a cap de taula, que avuy representareu al difunt patró Pere March.

Pere March. *(Conmogut li pren les mans).* Gracias! Ja sabeu qu'era un bon amich seu... però...

Mateu. No hi ha peró! A taula!

Ell y la Pepa el volen fer sentar per forsa. Se sent tronar.

Pere March. No! Vos he dit que vull anarmen y arribar aquesta nit a casa. No os hi empenyeu. Es inútil.

Jordi. Ni que jo vos ho demani en nom del meu pare?

Pere March. (*Duptant un moment y per fi meditant, respon fent un esfors*). No! es imposible! Se'n seguirian mals molt grossos de quedarme, dels quals jo sols en sería responsable! Es un secret que no vos puc dir. No'm detingueu! Adeu siau!

Va per anarsen y tots el van per detenir.

Mateu. Necessiteu alguna cosa... o diners pel camí?

Pere March. No, gracies! ja'n duch. No'm falta rés... L'únich que'm faltava era vèurehos... Ja ho he fet.

Jordi. Donchs permeteu que vos acompanyi... y no'm digueu pas que no, perque sino us seguiré.

Pere March. (*Conmogut*). Bueno, peró sols fins al terme de la platja del poble... detrás d'aquelles roques de la escollera.

Senyala cap a fora.

Ens despedirèm allí y te'n tornarás. Jo ja seguiré'l meu camí, que's plá com la mà després d'aquestes costes.

Jordi. Jaume! encen dos fanals. Pep! porta dos xubasqueros.

Jaume busca'ls fanals y'ls encén; luego presenta les dues llanternes. En Pep porta dos xubasqueros d'encerat ab cucurulla.

Bueno, ara posseuvos aquet, sino vos mullaríau, y les botes sobre les calses. Y jo, aquet.

Se posen els dos xubasqueros y's calen les cucurulles, Prenen els fanals.

Jaume. Sembleu dos serenos Y aixó que no pot estar pas més *nublado*.

Mira cap a fora y estén la má.

Ja cahuen unes gotes com mitjos duros.

Pere March. Adeu siau tots!

Emocionat.

Adeu, Pepa.

Li dona la mà.

Adeu, Mateu.

Al passar la porta.

Adeu, Jaume.

Dona la mà a tots.

Aném, noy!

Jaume. (*Els mira anarsen*). Me sembla que aquet pobre home arrivarà tot xop a casa.

Fá un llampech y desprès un tró horrorós.

A veure si se'n van d'oros els vintiquatre pilans que aguanten el tinglado del cel, y cau tota una renglera de sants en mar... que'ls haurém de pescar amb fitora.

Tornant cap a dintre.

Y donchs, Peret?

Mirant a la capella.

Que no'ns vols deixar que't fem la festa?

Un altre rayo.

Mal rayu!

Un tró.

Bé, si t'has d'enfadar, no't diré rés més. Malaguanyada barretina!

La Pepa s'assenta a taula, en Mateu també ab la Roseta, en Pep va a buscar els cala-

fats, els quals van entrant y asseentantse, y per fi s'assenta en Pep. En Jaume sempre prop de la porta mirant la tempestat.

Pep. *(A fora)*. Vaja, noys, que'ls fochs ja no els podem fer. Cau molta aygua. A sopar! Ja ballarém a dins en havent sopat.

Mateu. Jaume! Entra, vine a taula.

Jaume. No; fins qu'arrivi'n Jordi, que ja no pot tardar. No hi ha pas gaire d'aquí a tombar el rocam de la costa.

Pepa. Té rahó. Esperemlo.

Roseta. Sí, esperemlo. Y aquell pobre home?

Mateu. Se'n ha volgut anar, y en Jordi es a acompanyarlo fins a haver tombat les roques de detrás del port.

Jaume. *(Mirant a fora)*. Me sembla que ja vé... Sí, es el seu ffanal que avansa.

Llamp y tró horrorós.

Llamps y trons y pedra blava! Sembla que Satanás y Llucifè hagin pegat foch al dipòsit dels cuets y estrellas boijas! Qué rediantre feu desde aquí dalt? què tireu tantes piules? Mireu que esquerdareu la bola del mon que ja comensa a ser vella.

Un altre tró.

Nada! que ha esclatat la revolució celestial.

Un tró.

Quín espatech! Si en cauhen de cubells de aigua!... Ja es aquí!

Entra en Jordi y tots s'alsan.

Jordi. *(Regalant d'aigua)*. Ah! L'he deixat en camí plá sobre la platja, detrás de las rocas

que hi ha després de l'escollera. No ha volgut que l'acompanyés més.

Deixa'l fanal y's treu l'impermeable.

Mateu. Bueno, sentat a taula y comensem a sopar.

En Jordi s'assenta. Posan la sopera y's fan plats.

Jordi. *(Tot capficat).* Donchs sí, no ha volgut que l'acompanyés mes lluny; fins me volía deixá ja antes de tombar l'escollera, com si temés que jo vejés cap ahont se n'anava.

Jaume. Quín home més misteriós!

Pepa. Pobre home! Sembla que hagi sofert molt en aquest mon. Potsér ha perdut algú de la familia, algú qu'ell estimava molt... com nosaltres.

Jordi. No m'ha dit rès d'això. Sols al despedirnos y dirme que'ns tornarían el xubasquero y el fanal... m'ha abrassat molt fort... y plorava, que tot m'ha enternit... y m'ha dit que ell també'n tenía un de fill, que se l'estimava molt y havia vingut per veurel; y tornantme a abrassar ha arrencat a corre, que ja no l'he vist més.

Fá un llamp fort seguit d'un tró horrorós. Tots estàn espavaordits. La Roseta y la Pepa se senyen.

Mateu. Sant March, santa Creu, santa Bárbara no'ns deixeu!.,.

Jaume. Quín espetech! Nada, que'ls estadants de dalt del cel 's tiren tots els trastos pel cap!

Un llampch y un altre tró.

Llamp de vitern! A veure si'ls de dalt esbo-

ssinen la lluna y les altres nits ens quedém a les fosques!

Se senten pitos de ausili y alguna veu llunyana que crida socorro. Tots s'alsen. En Jordi, en Jaume y en Pep 's dirigeixen a la porta per mirà cap a fora. Apareix un Empleat de la Sanitat del port ab el xubasquero y cucurulla posada y un fanal vermell a la mà.

Empleat. Correu! Boteu una llanxa, que ha caigut un home al mar per allí prop de la escollera, a l'embocadura del port. A la claró d'un llampech se l'ha vist com si surés prop de la llanterna.

Se'n va y toca'l pito.

Mateu. Boteu aquesta d'aquí fora! Desseguida! els rems!

Jordi. Jo al timó! au! Pep! tú, amb tres més!

Els minyons agafen'ls rems y surten amb en Jordi. La mare crida.

Pepa. Noy, tú no!

Jaume. Ja servaré jo!

Surt a fora y torna a entrar.

Hi vol anà ell! Ja son al aigua! Quina mala mar!... Reira de bet!

Pepa. Reina Santíssima!

Rosa. (*Agafada a les faldilles de sa mare*). Mama! mama! tinch por!

Trona y llampega.

Jaume. (*Dirigintse al Sant Pere de la capella*). Mira Peret... si deixes que la barca's perdi... 't fumu de cap en mar!

Mateu. (*Sortint a mirà*). Em sembla que ja tornen!

Tots surten a la porta. Un bon rato d'espectació. El trons s'allunyen. Entrant.

Ja son aquí! Porten un aufegat!

Entren tots y desseguida 'ls minyons de la barca ab en Jordi y l'Empleat del port amb la llanterna, entren a Pere March sense sense sentits, vá regalant d'aigua y no porta ni xubasquero ni rès al cap.

Empleat. Poseulo aquí sobre del canapé, perque ara, després d'haverli fet treure l'aigua posantlo cap per vall... lo demés ja ho farà'l metje de la Sanitat. Vaig a buscarlo... encare que ja he avisat amb el pito.

Surt *el del port* amb la llanterna a la mà y torna al cap de poch acompanyat de un metje de la Sanitat. Mentres tant posen al Pere March sobre d'un canapé o baneh, l'aixuguen y tots el rodejen.

Pepa. Y es aquell pobre home! El cor m'ho deya!

Jordi. Sí, el mateix. Potser en la fosca o enlluernat per un llampèch ha caigut en mar. Ja no'l volía deixar!

Jaume. Potser s'hi ha tirat!

Mateu. Qui sabr? Sembla que patía molt! No l'havíem d'haver deixat anársen.

L'Empleat. (*Arrivant ab el metje*). Aquí està.

El metje's dirigeix al canapé, polsa a n'en Pere March, li escolta 'l cor y diu:

Metje. Encare es viu! Procurém la respiració artificial.

S'acotxa sobre d'ell, li fa obrir els brassos y tancarlos varies vegades; agafa una ampolleta d'un petit botiquín que portarà l'Empleat, li fa olorar, li pica les mans.

Ara... ara... sembla que ja ve la reacció... ja torna en sí.

Espectació general. En Jordi, en Jaume y en Mateu s'interessen vivament. La Pepa diu a una criada:

Pepa. Noya, porta l'ampolla d'aquell ví rancí tan vell!

Pere. *(Tornant en sí).* Ahont soch? *(Mira alrededor).* Ah! amb vosaltres! *(Se li anima'l semblant).* Jordi! Pepa! Mateu! Jaume!

Fa un esfors suprem per respirà com si s'ofegués; s'incorpora un poch, ficsa la vista a n'en Jordi y s'hi abrassa.

Noy!

Cau mort en brassos den Jordi. El metje el polsa, li escolta'l cor, arriba la criada ab el ví ranci.

Metge. Ja es tart! Es mort!

Tots. *(Consternats).* Mort!!

Metge. Sí, d'un violent atach de cor!

Tots. *(Agenollantse).* Pobre home! infelis!

Mateu.
Pepa. | Que Deu l'hagi perdonat!
Noyes.

Jaume. *(Se'l mira y queda compensatiu).* Ara que es mort... 'm sembla com que jo l'hagi conegut un altre temps a n'aquest home.

Jordi. *(Als homes alsantse).* Hi ha que veure qui era aquet pobre home: va venir a vèurens perque diú que era amich del pare; hi haurà que dar part a la familia, y si porta documents y valors, entregàrloshi y si'ls falta alguna cosa y son pobres, fer per ells lo que's puga.

Mateu. Ves, les butxaques.

Jordi *(L'escorcolla y d'una butxaca del pit treu una cartera amb documents y algun bitllet).* Ah! Aquí hi ha un cartera. Veyam.

Ell y Mateu s'acosten al peu de la capella per veures més clar a la llum dels ciris, y esclamen com sorpresos:

Mateu. Deu del Cel! En Pere March!

Jordi. *(Desesperat).* El meu pare!

Corre a abrassarse amb el cadàver que cobreix de petons.

Pepa. En Pere! *(Plorant).* El meu Pere! Y ningú l'ha conegut! Vetaquí aquella fiblada que he sentit al cor quant ell se n'anaba!

Plora inconsolable.

Jaume. Pobre Pere! *(Dirigintse al Sant)* Al menos òbrali les portes del cel ben depressa!

Cau el teló.

FÍ DEL DRAMA

Preu: 1 pta.